

301-8

1973 OKT 8

244

Kérdőív és mélyinterjú

Budapesti vizsgálat a munkások kulturális helyzetéről

Komputer-feldolgozásra kész annak az újszerű felmérésnek az anyaga, amelyet az elmúlt hónapokban végeztek a Népművelési Intézet kutatási osztályának munkatársai: szociológusok és pszichológusok. A vizsgálat témája ez volt: munkáséletmód — munkáskultúra. Négy budapesti nagyüzem — a Ganz-MÁVAG, a Pamutnyomóipari Vállalat, a Budapesti Rádiótechnikai Gyár és az Egyetemi Nyomda — minden ötödik, összesen 1400 munkását kérdezték meg, akik 80 témakörön belül mintegy 500 kérdésre válaszoltak.

Szabad idő

A kutatási osztály munkatársai az első kérdéscsoportokban azt vizsgálták, hogy a megkérdezettek magasabb, nagyobb képzettséget igénylő, avagy azonos, illetve alacsonyabb foglalkozási kategóriákba tartoznak-e, mint szüleik? Az adatok szerint 43 százalékuk több iskolát végzett, szakképzettebb munkát végez, 37 százalékuk azonos munkakörben dolgozik, 20 százalékuk pedig alacsonyabban. Ez utóbbi kategóriába főként a textiliparban dolgozó nők tartoznak: szüleik ugyanis szakmunkások voltak, ők viszont csak segéd- vagy betanított munkások.

A szabad idő felhasználására vonatkoztak a további kérdések. Hogyan oszlik meg az otthon ülő és a rendszeresen, illetve alkalmadtán eljáró munkások aránya? A válasz: eljáró 37, néha eljáró 33, otthon ülő 30 százalék. Foglalkozás szerint az otthon ülők többsége segédmunkás és vezető beosztású fizikai dolgozó, a legtöbb eljáró pedig: érettségizett szakmunkás.

Vezet a könyv

Arra a kérdésre, hogy mi a legkedvesebb időtöltése — ötvenféle válasz érkezett. A legtöbb „szavazatot” (42,1 százalékot) az olvasás kapta. Ezt követi — sorrendben — a tévénézés, majd a sétálás, kirándulás. A mozilátogatás a negyedik, a rádióhallgatás az ötödik, a sportolás a hatodik, a kertészkedés a hetedik helyre került. Külön vizsgálta a felmérés a színházlátogatások rendszerességét. A megkérdezettek 11 százaléka havonta, 14 százaléka évente egy-két alkalommal vált színházjegyet, de 12 százalékuk még egyáltalán nem látott színházi előadást. Figyelemre méltó, hogy igen magas — 83 százalék — a többé-kevésbé rendszeresen múzeumba járók aránya. Viszont a mozilátogatóké így alakult: hetenként egy-kétszer 17 százalék, havonta egy-kétszer 28 százalék jár moziba. Az utóbbi öt évben egyáltalán nem volt moziban 20 százalék. Könnyűzenei (beat-, magyar népi) hangversenyekre a kérdőívet kitöltők 29, komoly zenei koncertekre 11 százalék jár többé-kevésbé rendszeresen. Sokan — 334-en — töltik

szabad idejüket amatőrfényképezéssel, 74-en festéssel, rajzolással, 70-en zenéléssel, 37-en vers- és novellairrással, s 26 amatőr filmező is akad közöttük. Tudományos könyveket 257 munkás olvas rendszeres időközönként, 37-en tanulnak nyelvet, s 12 az amatőr színjátszó.

Miért igen, miért nem?

Az intézet kutatási osztálya másfajta felméréseken is dolgozik. Így például a vidékről bejáró munkások — az ingázók — művelődési problémáival, az ifjúsági klubok programjának gazdagítási lehetőségeivel s az amatőr művészeti mozgalmak helyzetével. Jelentős az a felmérés is, amely arra irányult: miként lehetne tartalmasabb tenni a szocialista brigádok jelenleg többnyire csak formális kulturális vállalásait, tevékenységét.

A különféle kérdőívek,

közvéleménykutató beszélgetések résztvevői közül most azokat a munkásokat — fiatalokat és időseket, nőket és férfiakat — igyekeznek kiválasztani, akik egy-egy nem, korosztály, munkakör és érdeklődési kör jellegzetes képviselői. Velük a későbbiekben úgynevezett „mélyinterjúkat” készítenek majd; öt-hét órás beszélgetések keretében. Ilyen módon kívánnak olyan kérdésekre is feleletet kapni, mint például: hogyan lehet az, hogy csaknem azonos származású, foglalkozású, iskolai végzettségű, lakhelyű, sőt környezetű emberek közül az egyik igényli a kultúrát, a másik semmi hasznosat sem tud csinálni szabad idejében.

Az intézet kutatásainak eredménye jelentős segítséget nyújt az illetékesek számára a közművelődés további fejlesztésének elősegítéséhez, a tervek kidolgozásához, a szükséges törvények, rendeletek, intézkedések meghozatalához.

Garai Tamás